

**KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALAUS APSAUGOS REGLAMENTO
TVIRTINIMO AKTAS**

2025-12-18 Nr. IRKIS-28
(data)

Klaipėda
(tvirtinimo vieta)

Tvirtinu Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvartas (unikalus kodas – 29855)
kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre

individualų apsaugos reglamentą

Parengimo data: 2025-12-18

Rengėjas (-ai): Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinio skyriaus
vyriausiasis specialistas Marius Mitrikevičius
Apsaugos zona (pažymėti):

laikinai nenustatoma apsaugos zona

nenustatomas fizinės apsaugos pozonis

nenustatomas vizualinės apsaugos pozonis

Apsaugos zonos ir jos pozonių ribų plano techninį rengimo darbą atliko: _____
Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos

Prie tvirtinimo akto pridedama: Individualaus apsaugos reglamento 4 lapai

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos Klaipėdos teritorinio
skyriaus vedėjas
(tvirtinančiojo pareigos)

(parašas)

Almantas Mureika
(vardas, pavardė)

A.V.

Kultūros paveldo objektų individualių apsaugos
reglamentų išdavimo taisyklių
1 priedas

PATVIRTINTA
Kultūros paveldo departamento prie
Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinio skyriaus
Vedėjas

2025 m. gruodžio 18 d. tvirtinimo aktu Nr. IRKIS-28

KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO INDIVIDUALUS APSAUGOS REGLAMENTAS

2025-12-18 Nr. IRKIS-27
(data)

Klaipėda
(tvirtinimo vieta)

I. BENDRIEJI DUOMENYS

1. Bendrieji kultūros paveldo objekto duomenys¹:

1.1. pavadinimas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre (toliau – Registas) _____

Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvartas, unikalus kodas Kultūros vertybių registre 29855

1.2. adresas *Klaipėdos rajono sav., Veiviržėnų sen., Eidukų k.*

1.3. įrašymo į Registrą teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.)

Kultūros vertybių apsaugos departamento direktoriaus 2004-12-31 įsakymas Nr. Į-531

1.4. inicijavimo skelbti saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) -

1.5. skelbimo saugomu teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.)

Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005-04-29 įsakymas Nr. IV-190 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių pripažinimo saugomomis“

1.6. skelbimo kultūros paminklų teisės aktas (priėmęs subjektas, data, Nr.) -

1.7. unikalus žemės sklypo Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre) - 4400-6263-8888

1.8. unikalus statinio Nr. (jeigu registruotas Nekilnojamojo turto registre)

Nr. 4400-0186-8368;

1.9. yra kito kultūros paveldo objekto apsaugos zonoje (kultūros paveldo objekto pavadinimas, unikalus kodas Registre): -

1.10. vertingosios savybės ar saugomos dalys ir elementai užfiksuoti ir teritorijos ribos apibrėžtos/nustatytos (kultūros paveldo objekto apskaitos dokumento pavadinimas, data, Nr. , sudaręs/patvirtinęs subjektas)

2024-08-26 Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos antrosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktas Nr. KPD-AV-233/1; Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planą sudarė Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, 2024-05-29.

1.11. už apsaugą atsakinga institucija (pavadinimas, centrinės buveinės ar padalinio adresas)

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinis skyrius, Tomo g. 2, LT-91245 Klaipėda, tel. +370 464 10367 el. p. – klaipeda@kpd.lt

II. PAVELDOSAUGOS REIKALAVIMAI

2. Kultūros paveldo objekto ir jo teritorijos paveldosaugos reikalavimai : _____

¹ Įrašomi duomenys, žinomi individualaus apsaugos reglamento sudarymo metu. Su pasikeitusiai 1.4, 1.5, 1.8, 1.9 punktuose nurodytais duomenimis valdytojai viešai ir nemokamai susipažįsta Kultūros vertybių registro duomenų bazėje interneto adresu: <http://kvr.kpd.lt/heritage>

2.1.1. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto apsaugos tikslas yra sudaryti sąlygas dabarties ir ateities kartoms nekilnojamąjį kultūros paveldą pažinti, lankyti, juo naudotis.

2.1.2. Saugomos visos Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos klėties vertingosios savybės:

- tūris - stačiakampio plano, kompaktinis, I a. su pastoge; stogo forma - šlaitinio stogo tipas;
- kapitalinės sienos - kapitalinių sienų tinklas; sienų angos - durų, vartų stačiakampės angos;
- fasadų architektūrinis sprendimas - tradicinis liaudiškas, būdingas Vakarų Žemaitijai;
- konstrukcijos - lauko akmenų pamatas; tašytų rąstų sienų tipas; medinės gegninės stogo konstrukcijos tipas; stalių ir kitų medžiagų gaminiai - medinių vienvėrių durų ir dvivėrių vartų tipas.

2.1.3. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto pagrindiniai tvarkymo principai:

- vertingųjų savybių ir išlikusių autentiškų dalių ir elementų išsaugojimas.
- pritaikymas šiuolaikinėms reikmėms, išryškinant saugomas pastato, komplekso ir teritorijos autentiškas dalis. Pritaikant kultūros vertybę būtina vadovautis principu, jog esant būtinybei, suderinant valdytojo ir visuomenės poreikius, minimaliai keičiant vertingąsias savybes, privaloma užtikrinti galimybę atkurti būklę, buvusią iki pakeitimų, atliekant tyrimais pagrįstus tvarkomuosius paveldosaugos, statybos ir kraštotvarkos darbus.
- Naujai įrengiamų funkcinės įrangos elementų stilistika, mastelis, medžiagos turi atitikti Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto stilistiką, mastelį bei būdingas medžiagas.

2.1.4. Statinys saugomas kartu su jo užimama teritorija – šios kultūros vertybės užimamos ir su ja funkciškai, kompoziciškai ar istoriškai susijusiu žemės plotu.

2.2. Priežiūros sąlygos:

Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto priežiūros tikslas - išsaugoti gerą fizinę šios kultūros vertybės ir jos teritorijos būklę, palaikyti tinkamą sanitarinę ir priešgaisrinę būklę, išvengti vertingųjų savybių ir sudėtinių dalių kitimo ir vandalizmo.

Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto savininkai, valdytojai ar naudotojai gali savarankiškai atlikti:

2.2.1. Statinio priežiūros darbus (atlikti apžiūrą, šalinti taršos šaltinius, šalinti (iškirsti) medžius, augančius ant statinio, ištaisyti nedidelius medžiagos defektus, grąžinti į pirmąją vietą ir įtvirtinti išslinkusius ar iškritusius elementus, jeigu jie nėra vertingos dalys bei elementai (vertingosios savybės), įrengti ir prižiūrėti įrangą, apsaugančią nuo gaisrų.

2.2.2. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto priežiūros darbai atliekami nuolat, be projektinės dokumentacijos ir be atskiro Kultūros paveldo apsaugos departamento (toliau – Departamentas) Klaipėdos teritorinio skyriaus leidimo, darbai apmokami Pastato savininkų, valdytojų ar naudotojų lėšomis.

2.2.3. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto savininkai, valdytojai ar naudotojai sužinoję apie šios kultūros vertybės pagrindinių sudedamųjų dalių sugadinimą, sužalojimą, sunaikinimą, vandalizmo aktą, gresiančias arba įvykusias avarijas, turi nedelsdamas pranešti Departamento Klaipėdos teritoriniam skyriui ir imtis priemonių statinio vertingoms dalims bei elementams išsaugoti.

2.3. Naudojimo sąlygos

2.3.1. Naudojant Eidukų kaimo etnoarchitektūrinę sodybos tvartą būti išsaugota autentiška jų teritorija, vertingosios savybės ir sudarytos sąlygos jas eksponuoti.

2.3.2. Valstybės ar savivaldybių institucijų priimami teisės aktai, teritorijų planavimo dokumentai, kuriais keičiama Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto naudojimo paskirtis, turi būti derinami Departamento Klaipėdos teritoriniame skyriuje

2.3.3. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinėje sodybos tvarte ar jos teritorijoje draudžiama:

2.3.3. a) gaminti, sandėliuoti sprogstamąsias, degiąsias ir aplinką teršiančias medžiagas;

2.3.3. b) įrengti sąvartynus, laikyti atliekas;

2.3.3. c) naudoti gamybinės stakles ir kitokius mechaninius variklius, darančius dinaminį, vibracinį poveikį ir galinčius sukelti esamų vertybių pokyčius bei avarijas;

2.3.3. d) įrengti laboratorijas ir saugyklas, susijusias su nepalankiu esamoms vertybėms temperatūros ir drėgmės režimu, taip pat chemiškai aktyvių medžiagų naudojimu ir laikymu;

2.3.3. e) naikinti ar kitaip žaloti Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto ir jos aplinkos autentiškumą bei vertingąsias savybes, registruotas Kultūros vertybių registre;

2.3.4. Eidukų kaimo etnoarchitektūrinei sodybos tvartui taikomas tausojamo naudojimo saugojimo režimas.

2.3.4. a) Tausojamo naudojimo režimo tikslas yra reguliuoti ūkinio ir kitokio praktinio naudojimo poveikį visiems išlikusiems autentiškumo ir kiekybės požymiams bei sumažinti nevertingų tarpų naudojimo įtaką.

2.3.4. b) Tausojamo naudojimo saugojimo režimas numato naudojimo paskirčių ir apimčių regeneravimą taip, kad naudojimas nūdienos poreikiams sukeltų kuo mažesnę neigiamą poveikį arba būtų artimas autentiškai funkcijai ir apimčiai bei būtų sudarytos tinkamos eksponavimo sąlygos, režimu siekiama išsaugoti ir atkurti autentišką arba jai artimą funkciją, praplėsti, reglamentuojant leistino naudojimo paskirtis.

2.3.4. c) Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvarto paskirtys: visos paskirtys, kurios yra tokios pat arba artimos autentiškai funkcijai, negyvenamos paskirtys, nesusijusios su intensyvia gamyba (pagal statybos techninį reglamentą STR 1.01.03:2017).

2.3.5. Nevertingų intarpų, neturinčių įtakos pastato kultūrinei vertei, naudojimo paskirtys keičiamos ar paliekamos esamos, pritaikant tokius intarpus bendriems komplekso poreikiams, o apimtys gali būti mažinamos ar paliekamos esamos.

2.4. Tvarkymo sąlygos

2.4.1. Leidžiami visų rūšių tvarkybos darbai: taikomieji tyrimai, konservavimas, restauravimas, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, šių darbų planavimas ir projektavimas. Pastato tvarkymo darbų prioritetas – restauravimas, kurio tikslas išsaugoti istoriškai susiklosčiusių autentiškų elementų ir formų visumą, restauruojant, atkuriant prarastus elementus, išryškinant Pastato kultūrinę vertę bei pritaikant nūdienos poreikiams.

2.4.2. Rengiant tvarkomųjų statybos ar tvarkomųjų paveldosaugos darbų projektus išryškinti kultūros paveldo objekto vertingąsias savybes.

2.4.3. Projektų sprendinius pagrįsti reikalingais tyrimais, sprendiniais užtikrinti pastato visumos autentiškumo išsaugojimą.

2.4.4. Tvarkybai naudoti medžiagas, savo sudėtimi artimas autentiškoms, vengti imitacijų.

2.4.5. užtikrinti gerą fizinę objekto būklę ir tausojantį naudojimą, užtikrinantį objekto vertingųjų savybių išsaugojimą.

2.4.6. Prieš pradėdant vykdyti pastato remonto darbus atlikti esamos būklės fotofiksaciją, esant reikalui - atskiru pastato dalių, puošybos dalių apmatavimus.

2.4.7. Tvarkybos projektai rengiami paveldo tvarkybos reglamentų nustatyta tvarka ir apimtimi.

2.4.8. Parengtam tvarkybos ar tvarkomųjų statybos darbų projektui (iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo dienos) kultūros ministro nustatyta tvarka turi būti atlikta projekto paveldosaugos (specialioji) ekspertizė

2.4.9. Tvarkybos darbai atliekami gavus departamento Klaipėdos teritorinio skyriaus leidimą.

2.4.10. Tvarkomieji statybos darbai galimi nevertingose pastato dalyse.

2.4.11. Saugomos visos Pastato pirminio pastatymo dalys ir elementai, bei vėlesnių pakeitimų elementai, turintys kultūrinės vertės požymių.

2.4.12. Pastato apsauga, tvarkyba, atkūrimas ir pritaikymas vykdomas taikant Lietuvos Respublikoje patvirtintų tarptautinių konvencijų: pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencijos, Europos architektūros paveldo apsaugos konvencijos, Europos kultūros konvencijos, chartijų: Tarptautinės paminklų ir vietų bei vietovių konservavimo ir restauravimo (Venecijos) chartijos, Leipcigo tvariųjų Europos miestų chartijos ir kitų teisės aktų: Vienos memorandumo, Naros autentiškumo dokumento, susijusių su kultūros paveldo apsauga, nuostatas, įtvirtintus kultūros vertybių tvarkymo principus ir prisiimtus įsipareigojimus.

2.5. Vertingųjų savybių paveldosaugos reikalavimai bei tvarkymo priemonės:

Vertingosios savybės	Paveldosaugos reikalavimai ir tvarkymo priemonės
tūris - stačiakampio plano, kompaktinis, 1 a. su pastoge; stogo forma - šlaitinio stogo tipas	Saugomas autentiškas pastato tūris ir stogo forma. Nauji priestatai ir antstatai neleidžiami. Tvarkyba vykdoma pagal tyrimų duomenis. Galimas pritaikymas žmonėms su negalia, šiuolaikiniams higienos ir saugos reikalavimams, inžinerinių tinklų įrengimas ar pertvarkymas. Leidžiama montuoti būtinuosius eksploatacinius elementus (žaibolaidžius, šildymo kabelius latakuose ir kt.), įvertinant jų poveikį vertingosioms savybėms ir autentiškumui. Tūrio vizualinis skaidymas spalviniais sprendiniais neleidžiamas, jei tai nepagrįsta polichrominiais tyrimais. Galimos visų rūšių tvarkybos darbai.
kapitalinės sienos - kapitalinių sienų tinklas; sienų angos - durų, vartų stačiakampės angos	Saugomas pirminis išplanavimas ir kapitalinių sienų tinklas. Galimi tik nežymūs tyrimais pagrįsti pakeitimai, būtini pritaikymui, nepažeidžiant autentiškos plano struktūros. Rekomenduojama atkurti pirminę plano struktūrą. Galimas pritaikymas žmonėms su negalia, inžinerinių tinklų įvedimas saugant vertingąsias savybes. Pandusai ir kiti nauji elementai įvedami minimaliai veikiant autentiškas konstrukcijas. Draudžiama formuoti naujus tūrius, aikšteles, nepagrįstas angas. Visos stačiakampės durų ir vartų angos su segmentinėmis sąramomis saugomos išlaikant

	jų formas ir matmenis. Galimos visų rūšių tvarkybos darbai.
fasadų architektūrinis sprendimas - tradicinis liaudiškas, būdingas Vakarų Žemaitijai	Saugoma fasadų architektūrinė išraiška. Galimi visų rūšių tvarkybos darbai, atkuriant sunykusias ar blogos būklės vertingąsias savybes pagal tyrimų duomenis. Fasadų medžiagiškumas, apdaila ir puošybos elementai atkuriami jų autentika pagrindu. Nauji sprendiniai leidžiami tik tiek, kiek būtina pastato naudojimo, pritaikymo ar inžinerinių sistemos įvedimo poreikiams, nepažeidžiant vertingųjų savybių.
konstrukcijos - lauko akmenų pamatas; tašytų rąstų sienų tipas; medinės gegninės stogo konstrukcijos tipas; stalių ir kitų medžiagų gaminiai - medinių vienvėrių durų ir dvivėrių vartų tipas	Saugomos visos autentiškos konstrukcijos ir stalių gaminiai. Draudžiami darbai, galintys pažeisti autentiškas dalis ar jų stabilumą. Prioritetas – restauravimas pagal tyrimų duomenis. Prieš konstrukcijų stiprinimo ar keitimo darbus būtina atlikti konstrukcijų tyrimus. Galimi tik minimalūs, tyrimais pagrįsti pakeitimai, būtini pritaikymui ar pirminės funkcijos užtikrinimui. Draudžiamas konstrukcijų medžiagiškumo keitimas ir kiti veiksmai, galintys pabloginti jų stabilumą.

2.6. Kiti reikalavimai

- 2.6.1. Prieš pradėdant vertybės tvarkybos darbus būtina atlikti esamos būklės fiksavimo ir natūros tyrimo darbus, parengti tvarkybos darbų projektą/-us.
- 2.6.2. Tvarkybos darbai atliekami pagal parengtą ir Departamento Klaipėdos teritoriniame skyriuje suderintą tvarkybos darbų projektą/-us, gavus leidimą/-us.
- 2.6.3. Tvarkomųjų paveldosaugos ir tvarkomųjų statybos darbų projekto/-ų sprendiniai privalo būti įvertinti kultūros vertybės ir kultūros paveldo vietovių, kuriose ji yra, vertingųjų savybių išsaugojimo ir poveikio joms aspektu.

3. Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir pozonių paveldosaugos reikalavimai (įrašyti jeigu laikinai nenustatoma apsaugos zona ar nenustatomas fizinės ar vizualinės apsaugos pozonis):
 Nekilnojamoji kultūros vertybė patenka į Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 1420) teritoriją, kuriai nustatytas vizualinės apsaugos pozonis. Šiame pozonyje draudžiama bet kokia veikla, galinti trukdyti apžvelgti kultūros paveldo objektą – Eidukų kaimo etnoarchitektūrinės sodybos tvartą. Vizualinės apsaugos pozonį sudaro už kultūros paveldo objekto teritorijos esantys žemės sklypai ar jų dalys su juose esančiais nekilnojamaisiais daiktais, kuriems taikomi Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimai, ribojantys šiame pozonyje veiklą, galinčią trukdyti kultūros paveldo objekto apžvalgai.

Kultūros paveldo departamento prie
 Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinio skyriaus
 vyriausiasis specialistas

(reglamentą parengusio pareigos)

(parašas)

A.V.

Marius Mitrikevičius

(vardas, pavardė)